

Oude Beestenmarkt te Gent (gem. Gent)

Archeologische opgraving

E. Van de Velde, T. Deville en
S. Houbrechts

Opgraving	☒	Prospectie	☐
Vergunningsnummer:	2011/420		
Naam aanvrager:	VAN DE VELDE Ellen		
Naam site:	Gent, Oude Beestenmarkt		

1. Inhoudsopgave

1. Inhoudsopgave	3
2. Colofon	5
3. Administratieve gegevens	6
3.1. Onderzoeksgegevens	6
3.2. Locatiegegevens	6
4. Inleiding	7
4.1. Onderzoekskader	7
4.2. Onderzoeksteam	8
4.3. Dankwoord	8
4.4. Uitwerking en rapportage	8
5. Landschappelijke ontwikkeling	9
5.1. Algemeen	9
5.2. Geomorfologie en bodem	11
4.3. Historische ligging	13
4.4. Archeologische waarden	15
6. Resultaten Veldonderzoek	17
6.1. Veldonderzoek	17
6.2. Bodemopbouw	19
6.3. Sporen en structuren	20
6.4. Vondsten	23
7. Conclusie	24
7.1. Inleiding	24
7.2. Beantwoording onderzoeksvragen	24
8. Bibliografie	26

9. CD-ROM	27
10. Lijst met gebruikte dateringen.....	28

Bijlagen

Bijlage 1: Allesporenkaart

Bijlage 2: Sporenlijst

2. Colofon

Condor Rapporten 33
ISSN 2034-6387

Oude Beestenmarkt, Gemeente Gent
Archeologische opgraving

Auteurs: E. Van de Velde, T. Deville & S. Houbrechts
In opdracht van: Herbosch-Kiere n.v.
Foto's en tekeningen: Condor Archaeological Research bvba, tenzij anders vermeld

Condor Archaeological Research bvba, Bilzen, november 2011.

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook zonder vooraf schriftelijke toestemming van de uitgevers.

Condor Archaeological Research BVBA
Martenslindestraat 29,
3742 MARTENSLINDE (BILZEN)
Tel 0032 (0)498 59 38 89
E-mail: info@condorarch.be
www.condorarch.be

3. Administratieve gegevens

3.1. Onderzoeksgegevens

Datum veldwerk: 21-11-2011
Uitvoerder: Condor Archaeological Research bvba
Condor Rapporten: 33
Opdrachtgever: Herbosch-Kiere n.v.
Haven 1558
9130 Kallo
Onderzoeksvorm: Archeologische opgraving
Vergunningsnummer: 2011/420 en 2011/420(2)
Naam aanvrager: Ellen Van de Velde
Naam site: Gent, Oude Beestenmarkt
Bevoegd gezag: Onroerend erfgoed, afdeling Oost-Vlaanderen

3.2. Locatiegegevens

Provincie: Oost-Vlaanderen
Gemeente: Gent
Plaats: Gent
Toponiem: Oude Beestenmarkt
Kadastrale gegevens: Afdeling: 4 Sectie: **D** Nrs.: **openbaar domein**
Kaartblad: /

4. Inleiding

4.1. Onderzoekskader

Op maandag 21 november 2011 heeft Condor Archaeological Research bvba in opdracht van Herbosch-Kiere n.v. een archeologische opgraving uitgevoerd aan de Oude Beestenmarkt te Gent, provincie Oost-Vlaanderen. Het onderzoek vindt plaats naar aanleiding van de aanleg van de Scaldissluis en de verlaging van de ten noorden daarvan gelegen kaaimuur. Dit deel van de stad werd in 1213 opgenomen binnen de stadsomwalling. Sporen vanaf de middeleeuwen worden dan ook verwacht binnen de te onderzoeken zone. Het plangebied heeft een totale oppervlakte van 350 m² en was tot voor kort in gebruik als plein en straat.

Het doel van de archeologische opgraving is om alle eventueel aanwezige archeologische resten te lokaliseren en te documenteren. In het voorliggend eindrapport worden de resultaten van het onderzoek beschreven.

De volgende onderzoeksvragen zijn opgesteld, die beantwoord dienen te worden op basis van het veldwerk:

- Wat is de aard van de aangetroffen resten?
- Wat is de omvang van de vindplaats?
- Wat is de datering van de aangetroffen resten?
- Wat is de relatie tussen de vindplaats en de directe omgeving?
- Wat is de gaafheid en de conserveringstoestand?
- Wat is de kwaliteit van de vindplaats?

4.2. Onderzoeksteam

Het onderzoeksteam van Condor Archaeological Research bestond uit:

- E. Van de Velde Veldwerk en rapportage
- T. Deville Veldwerk en rapportage
- V. Verrijken Veldwerk
- S. Houbrechts Digitalisatie

4.3. Dankwoord

Dankzij de medewerking en het vertrouwen van verschillende partijen kon er tijdens dit project voortvarend worden gewerkt. In het bijzonder danken we de opdrachtgever Herbosch-Kiere n.v. voor de voortvarende medewerking en het voorzien van de graafmachine, de Dienst Stadsarcheologie van de Stad Gent en Onroerend Erfgoed, afdeling Oost-Vlaanderen.

4.4. Uitwerking en rapportage

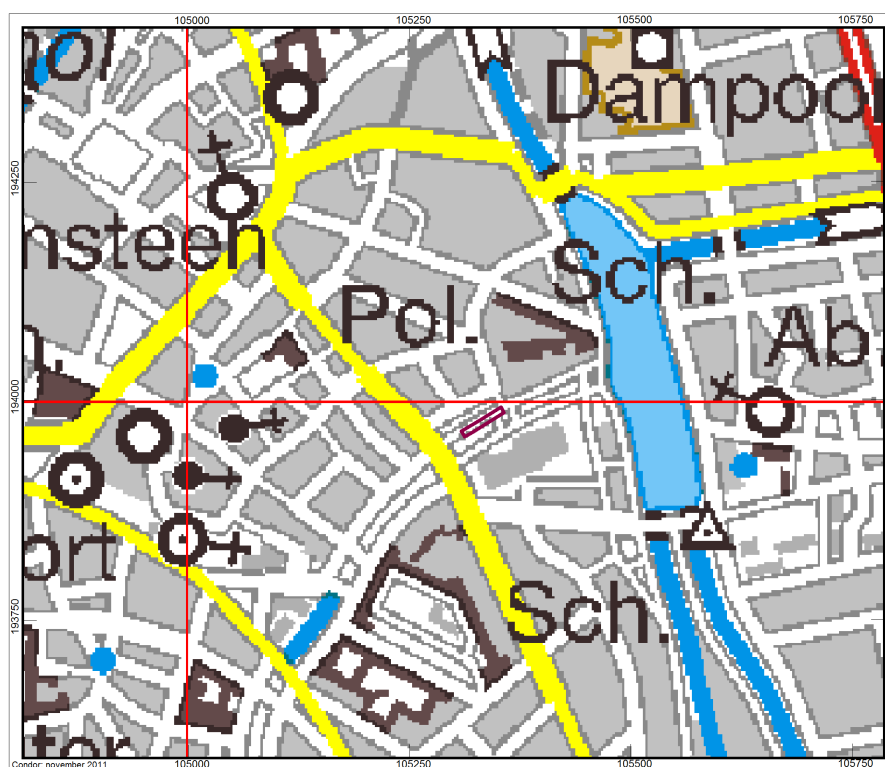
Na het veldonderzoek worden de onderzoeksgegevens uitgewerkt en geanalyseerd. Ter afronding van het archeologisch onderzoek is het voorliggend rapport samengesteld.

5. Landschappelijke ontwikkeling

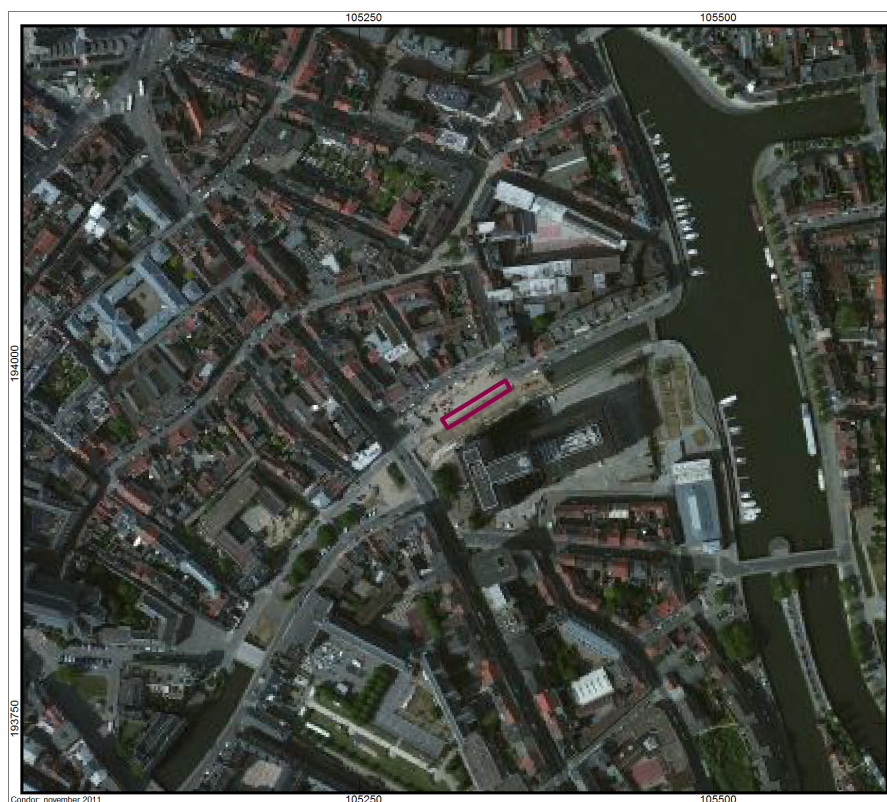
5.1. Algemeen

De ligging van archeologische vindplaatsen is in hoge mate gerelateerd aan het natuurlijke landschap. Het huidige landschap is het resultaat van een lange en complexe ontwikkeling. Dit landschap is ontstaan onder invloed van verschillende fysische processen die onderling sterk met elkaar verwant zijn, zoals de geomorfologie, de bodem en de hydrologie. De verschillende landschapstypen die zich hebben gevormd, vormen de basis voor het archeologische verwachtingsmodel. De laatste 3000 jaar heeft de mens een grote invloed uitgeoefend op het landschap. Vooral de laatste 150 jaar heeft de mens het landschap weten aan te passen aan zijn behoeften en is het landschap dan ook langzaamaan minder bepalend geworden voor de inrichting en het gebruik hiervan.

Het plangebied ligt aan de Oude Beestenmarkt te Gent en heeft een totale oppervlakte van circa 350 m² (*afbeelding 1*). Ten noordoosten van het terrein vloeit de Leie in de Schelde. Ter hoogte van het plangebied stroomde de Nederschelde die in 1960 gedempt is. Die doorgang wordt momenteel weer opengemaakt door de aanleg van de Scaldissluis. Het plangebied bestaat uit straat en plein die voorzien zijn van een asfaltlaag. (*afbeelding 2*).

Afbeelding 1: Topografische kaart van het plangebied (paarse kader) en omgeving¹.

Afbeelding 2: Luchtfoto van het plangebied (paarse kader) en omgeving².

¹ NGI, 2008.

5.2. Geomorfologie en bodem

Geomorfologisch gezien ligt het plangebied in de zuidelijke uitloper van de Vlaamse Vallei. Dit is een brede zandvlakte ontstaan in het Weichseliaan op circa 10 m boven het zeeniveau. Tijdens het Holocene snijdt de Schelde zich in het landschap in en creëert een laagterras met een zuid-noord oriëntatie. Op verschillende plaatsen vult de uitsnijding zich weer op met alluviale afzettingen. De waterlopen in de buurt behoren allen tot het Scheldebekken. De rivier zorgt voor de ontwatering van de vallei.

In de diepere ondergrond van Gent zitten fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan. Deze worden afgedekt door hellingsafzettingen van het Quartair of door eolische afzettingen bestaande uit zand of zandleem van het Weichseliaan en mogelijk het Vroeg-Holocene. De smalle gestreepte strook ter hoogte van het plangebied geeft een zone aan waar deze afzettingen zijn bedekt met fluviatiele afzettingen van het Holocene en mogelijk ook het Tardiglaciaal. Het gaat hier met name om afzettingen van de Schelde ter hoogte van het plangebied en de Leie meer naar het oosten.

Gezien de ligging van het plangebied in een stedelijke context leveren zowel de bodemkaart als de hoogtekkaart geen relevante informatie op. Gegevens hieromtrent dienen op het terrein zelf te worden vastgesteld.

² Microsoft Bing.

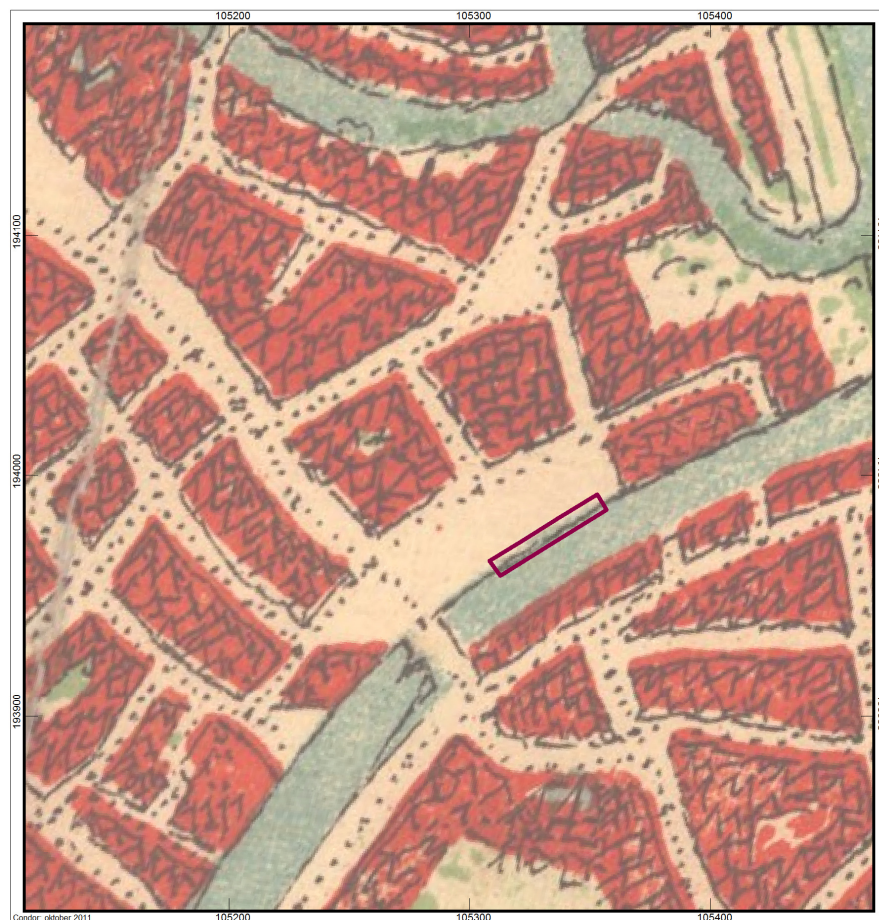
- eolische afzettingen (zand tot zandleem) van het Weichseliaan, mogelijk Vroeg- Holocene of hellingsafzettingen van het Quartair
- fluviatiele afzettingen van het Holocene en mogelijk Tardiglaciaal

Afbeelding 3: Kwartairgeologische kaart van het plangebied (paarse kader) en omgeving³.

³ Vermeire *et al.* 1999.

4.3. Historische ligging

Op de kaart van Deventer (1560, *afbeelding 4*) ligt het plangebied duidelijk op het onbebouwde plein en ook de kaaimuur valt binnen de oppervlakte. Het water stroomt in de 16^e eeuw nog bovengronds. Een eeuw later geeft de kaart van Hoorenbault (1619, *afbeelding 5*) een soortgelijk beeld. Een open en onbebouwd plein ter hoogte van het onderzoek en een kaaimuur. De Nederschelde volgt nog steeds dezelfde route.

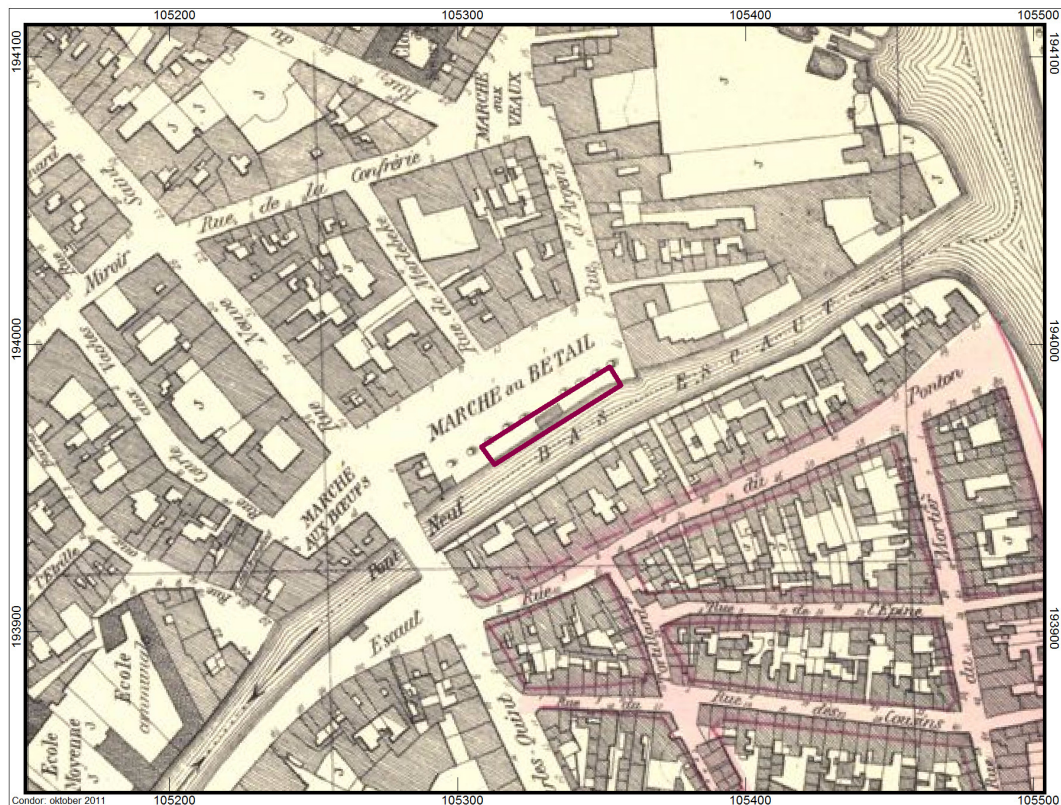

Afbeelding 4: kaart van Deventer met aanduiding van het plangebied (paarse kader) en omgeving.

Afbeelding 5: kaart van Hoorenbault met aanduiding van het plangebied (paarse kader) en omgeving.

De kaart van 1878 (G-V, *afbeelding 6*) toont een gewijzigde situatie. De Nederschelde stroomt nog steeds bovengronds, maar op het plein zijn enkele wijzigingen zichtbaar. Ter hoogte van de brug, ten zuidwesten van het plangebied verschijnt bebouwing. Centraal in het plangebied is eveneens een verbouwing te zien. Het gaat hier vermoedelijk om een watertrap naar de Schelde. Aan het begin van de 20^e eeuw heeft men de Schelde op deze locatie gedempt. Hygiëne en de winst van ruimte waren belangrijke factoren om de werken ter hoogte van de Oude Beestenmarkt en op andere plaatsen in de stad uit te voeren.

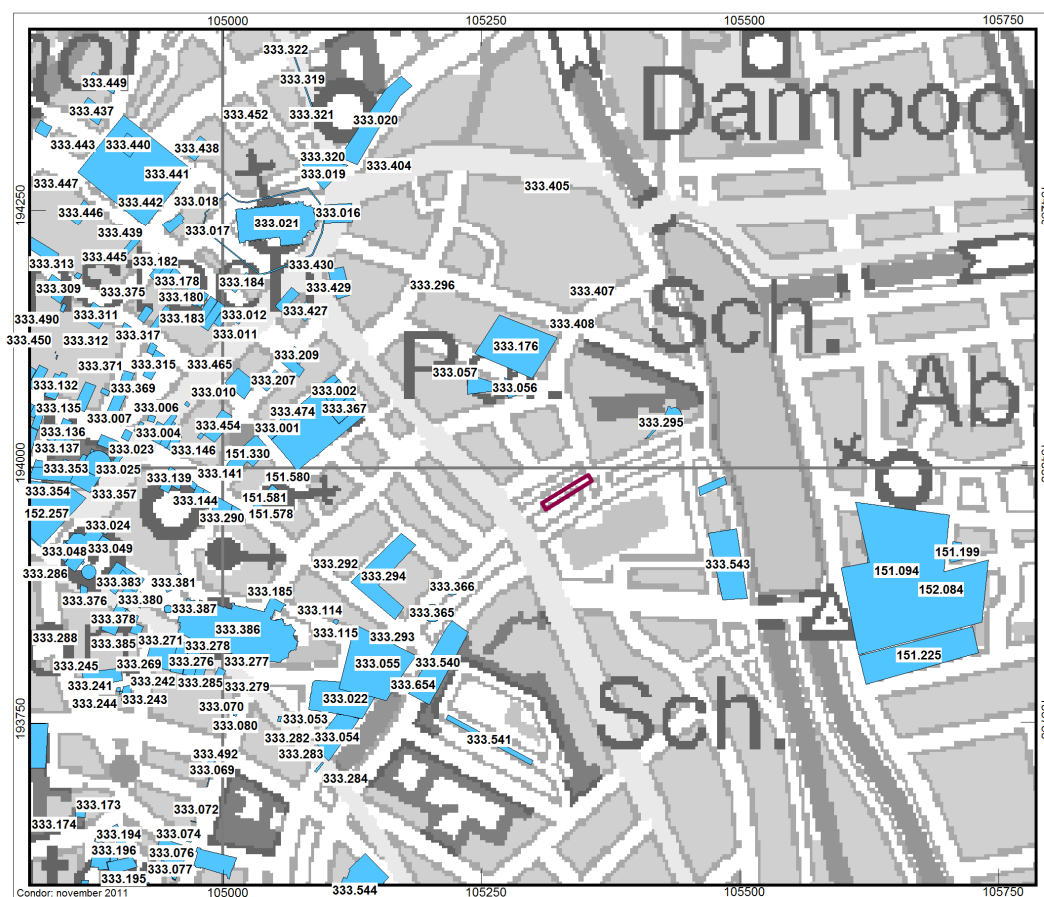

Afbeelding 6: G-V uit 1878 met aanduiding van het plangebied (paarse kader) en omgeving.

4.4. Archeologische waarden

Volgens de data beschikbaar in de Centraal Archeologische Inventaris (CAI) zijn er in de omgeving van het plangebied verschillende vondstmeldingen bekend (afbeelding 7). Het merendeel daarvan dateert uit de middeleeuwen of een jongere periode. Belangrijk voor het plangebied is CAI-nummer 333.295 ten noordoosten van het plangebied. Hier is een deel van de 12de eeuwse stadsomwalling bekend. De muur opgebouwd in Doornikse kalksteen en een deel van een toren zijn gedocumenteerd. Wanneer deze muur in rechte lijn wordt doorgetrokken, zal hij het plangebied niet doorkruisen. Er zijn echter geen gegevens bekend hoe deze muur exact gelopen heeft. Het is bovendien niet zeker dat de muur langsheen de hele omtrek van de 12de eeuwse stad was opgetrokken, aangezien delen van de Leie en de (Neder)Schelde op zich al voor een begrenzing (watergordel) zorgden.⁴

⁴ Laleman & Stoops 1996, 125-128.

Afbeelding 7: Uitsnede uit de Centraal Archeologische inventaris met aanduiding van het plangebied (roze kader) en omgeving.

6. Resultaten Veldonderzoek

6.1. *Veldonderzoek*

Gezien de beperkte omvang van het plangebied en het feit dat de zone deel uit maakt van een lopende werf werd in overleg een haalbaar plan van aanpak uitgewerkt, dat vervolgens door de Dienst Stadsarcheologie en Onroerend Erfgoed, afdeling Oost-Vlaanderen is goedgekeurd. Het plangebied kent een totale oppervlakte van 350 m² en is 50 m lang en 7 m breed. De maximaal toegelaten ontgravingsdiepte is 1 m 20 beneden het huidige maaiveld.

In het midden van het terrein wordt een profielput van 2 m breed voorzien dwars op het onderzoeksgebied. Dit gebeurt machinaal met een kraan met platte bak. Het afgraven verloopt laagsgewijs in pakketten van maximaal 5 cm dik zodat archeologisch relevante sporen en /of vondsten opgemerkt kunnen worden en aan de juiste lagen kunnen worden toegeschreven. Afhankelijk van de resultaten van het laagsgewijs aanleggen van de profielput zijn twee scenario's mogelijk voor het vervolg van het archeologisch onderzoek: aanleggen van twee gelijkaardige profielputten ten oosten en ten westen van de eerste of overgaan naar een vlakdekkende opgraving in verschillende vlakken.

Wanneer bij het aanleggen van de eerste profielput in het midden van het terrein geen structuren worden doorsneden, wordt deze sleuf aangelegd tot op het toegestane niveau. Beide wanden worden proper gezet met truweel en gefotografeerd. De locatie van beide profielen wordt digitaal ingemeten en de profielen zelf worden manueel getekend op schaal 1:20. Indien nodig en mits toestemming van de opdrachtgever kan van op dit vlak een grondboring worden uitgevoerd om de dieper liggende bodemopbouw te registreren. Het proces van het aanleggen en documenteren van de profielput wordt hierna nog tweemaal herhaald. Eén keer ten noordoosten en één keer ten zuidwesten van de eerste, nabij de randen van het onderzoeksgebied.

Wanneer bij het aanleggen van de eerste profielput in het midden van het terrein wel relevante sporen en/of structuren worden aangetroffen, zal in overleg met de stadsdienst archeologie van de stad Gent en met Onroerend Erfgoed, afdeling Oost-

Vlaanderen besloten worden om over te gaan naar een vlakdekkende opgraving. Vanaf de eerste profielput zal de hele oppervlakte ten noordoosten en ten zuidwesten daarvan laagsgewijs verdiept worden tot op het eerste leesbare archeologisch relevante niveau. Mogelijk zijn meerdere van deze niveaus aanwezig en zullen dus ook meerdere vlakken na elkaar worden aangelegd. Elk vlak wordt manueel opgeschaafd met de schop. Alle sporen worden gefotografeerd. De vlakken worden digitaal ingetekend en beschreven. Alle vondsten worden ingezameld. De sporen worden daarna gecoupeerd en dit maximaal tot op de toegestane ontgravingsdiepte. Indien er sporen dieper reiken, dan het toegestane niveau wordt een boring geplaatst om de maximale diepte van het spoor en de verschillende lagen (indien aanwezig) te documenteren.

Bij aanleg van de eerste profielput werd al snel duidelijk dat behalve de kaaimuur het hele plangebied verstoord is door de aanleg van nutsleidingen uit de nieuwste tijd (*afbeelding 8*). Daarbij hoort onder andere een rioolbuis waarvan de top op circa 60 cm beneden het maaiveld zit en die een diameter heeft van ongeveer 1 m 50. Na overleg met de bevoegde instanties is nog een tweede profielput aangelegd ten westen van de eerste om hier de veranderingen in de kaaimuur te kunnen documenteren. Aangezien geen andere archeologisch relevante informatie bewaard bleef, is het onderzoek na deze twee profielputten afgerond⁵.

De onderzoeksvlakken zijn manueel met de schop bijgeschaafd. Alle vlakken zijn gefotografeerd, digitaal ingetekend en beschreven. De profielen zijn door een gebrek aan archeologische relevantie niet ingetekend. De locatie van de putten is ingemeten in Lambert-72 coördinaten.

⁵ Deze beslissing is genomen in overleg tussen Condor Archaeological Research bvba, Dienst Stadsarcheologie van de Stad Gent en Onroerend Erfgoed, afdeling Oost-Vlaanderen. De geplande werfvergadering werd gezien de resultaten ook meteen beschouwd als afsluitvergadering.

Afbeelding 8: Profielput 1 vlak 3

6.2. Bodemopbouw

Meteen onder de huidige asfaltlaag ligt de oude klinkerbestrating die rust op lichtgrijs vulzand⁶ (*afbeelding 9*). Hieronder is nagenoeg het hele plangebied verstoord. De verstoring loopt tot vermoedelijk 2m beneden het maaiveld. Dit is circa 80 cm dieper dan de toegelaten onderzoeksdiepte. De verstoorde laag bestaat uit donkerbruin zand met daarin een grote hoeveelheid puin waaronder veel baksteenfragmenten. De uitgebreide verstoring maakt het niet mogelijk om uitspraak te doen over de bodemopbouw binnen het plangebied. Ook het optekenen van profielen blijkt nutteloos aangezien de bodem vanaf het huidige loopvlak tot en met de maximaal af te graven diepte volledig verstoord is door de aanleg van nutsleidingen in de nieuwste tijd. Deze leidingen waren reeds gekend op de plannen van de opdrachtgever en lopen ook buiten het plangebied verder door.

Buiten het plangebied heeft de bouwheer een tweede kasseilaag aangetroffen op een grotere diepte. Bij de opstartvergadering voor het archeologisch onderzoek werd hierbij gedacht aan een oudere en archeologisch relevante fase van het plein. Tijdens het veldwerk kon de opdrachtgever vertellen dat deze stenen onder de eerste laag, maar boven de nutsleidingen lagen. Deze laag is niet aangetroffen in de profielputten.

Afbeelding 9: Profielput 1 vlak 1. De kasseien in vulzand meteen onder de huidige asfaltlaag.

6.3. Sporen en structuren

De verstoring zorgt ervoor dat binnen het plangebied geen sporen en/of structuren uit een ouder verleden meer aanwezig zijn of gedocumenteerd kunnen worden. Het enige spoor dat nog bewaard bleef, is de oude kaaimuur. De locatie en aanwezigheid van de kaaimuur aan de lange zuidzijde van het plangebied is geen nieuw gegeven. De omvang en opbouw kon bij het onderzoek nader bekeken worden.

In het oosten van het plangebied (ter hoogte van profielput 1) bestaat de kaaimuur uit een bakstenen constructie in staand verband (*afbeelding 10*). De muur is circa 100 cm dik en aan de binnenzijde besmeerd met een pekachtige substantie. De façade van de muur wordt onderbroken door twee rioolmonden waarvan de meest westelijke voorzien is van een gemetste rand. De bakstenen zijn donkerrood van kleur, 17 cm lang, 5 cm hoog en 7 cm diep. Of de façade gelijktijdig is aan de opbouw van de muur

zelf kon niet worden vastgesteld doordat de bewaarde bovenzijde een sterke verwerking kent en de binnenzijde voorzien is van een peklaag.

Afbeelding 10: kaaimuur ter hoogte van profielput 1 met donkerrode bakstenen in staand verband.

Ongeveer halverwege het plangebied verandert de kaaimuur in een opbouw met grote blokken Doornikse kalksteen die enkel aan de waterzijde zitten (ter hoogte van profielput 2, *afbeelding 11*). Daarachter bestaat de muur uit een bakstenen opbouw. Het verband waarin deze bakstenen liggen is niet zichtbaar omdat ook hier de binnenzijde van de kaaimuur besmeerd werd met een pekachtige substantie. Dit gebeurde vermoedelijk om de waterdichtheid van de constructie te garanderen. De muur is hier circa 80 cm dik. Deze bakstenen zijn rood, 17 cm lang, 5 cm hoog en 8 cm diep. De blokken Doornikse kalksteen zijn 29 cm hoog en 35 cm diep, maar hun lengte is steeds verschillend (voornamelijk tussen 63 en 87 cm lang).

Afbeelding 11: kaaimuur ter hoogte van profielput 2 met grote blokken Doornikse kalksteen

De watertrap gekend van de kaart uit 1878 (zie 4.3.) zou zich tussen profielput 1 en 2 moeten bevinden. Gezien de verstoring door de nutsleidingen en een aftakking tussen de rioolbuis en de kaaimuur op de veronderstelde locatie van de watertrap werd geen derde profielput aangelegd op zoek naar resten van de 19de eeuwse watertrap.⁷

De ouderdom van de kaaimuur is niet duidelijk. Het deel in Doornikse kalksteen is vermoedelijk ouder dan de meer oostelijk gelegen bakstenen façade. Doornikse kalksteen werd reeds gebruikt in de 12de eeuwse stadsomwalling. De kaaimuur gaat mogelijk terug tot de middeleeuwen. De donkerrode bakstenen façade ten oosten ervan vertoont meerdere verbouwingsnaden. Maar de rioolmonden zijn gelijktijdig gecreëerd met de muur. Hierdoor wordt een jongere datum dan de kalkstenen muur vermoed. De bakstenen achterbouw van beide muurdelen kent eenzelfde afwerking met pek (*afbeelding 12*). De vraag of de kern van de muur gelijktijdig is, komt hierdoor naar voor, maar kan op basis van de onderzoeksresultaten niet positief of negatief beantwoord worden.

⁷ Deze beslissing werd ondersteund door Onroerend Erfgoed, afdeling Oost-Vlaanderen.

Afbeelding 12: met pek afgewerkte zijde van de kaaimuur ter hoogte van profielput 2.

6.4. Vondsten

Tijdens het veldonderzoek zijn geen archeologisch relevante vondsten aangetroffen.

7. Conclusie

7.1. Inleiding

Het plangebied aan de Oude Beestenmarkt is gelegen in het oosten van het centrum van de stad Gent. Meteen ten zuiden van het terrein wordt de oude waterloop weer opengemaakt. Achter de oude kaaimuur worden sporen van de middeleeuwse stad verwacht en met name een watertrap en/of oudere pleinniveaus. Door middel van een opgraving worden alle archeologisch relevante sporen gedocumenteerd.

Tijdens het veldonderzoek is vastgesteld dat het plangebied een dermate hoge graad van verstoring kent door nutsleidingen uit de nieuwste tijd, dat archeologisch relevante sporen achter de kaaimuur niet langer bewaard zijn tot op het te verstoren niveau.

7.2. Beantwoording onderzoeksvragen

- *Wat is de aard van de aangetroffen resten? Wat is de omvang van de vindplaats?*

Enkel de reeds gekende kaaimuur is bewaard gebleven binnen het plangebied. De resterende oppervlakte is verstoord door de aanleg van nutsleidingen uit de nieuwste tijd. Deze verstoring heeft een vermoedelijke diepte van 2 m beneden het maaiveld. Dit is 80 cm dieper dan de toegestane onderzoeksdiepte.

De muur loop langs de hele zuidelijke lengteas van het plangebied (circa 50 m lang) en bestaat uit twee delen: een jongere bakstenen muur en een oudere muur met opbouw in Doornikse kalksteen en daarachter een bakstenen opbouw. Aan de binnenzijde (niet aan de waterkant) zijn beide delen afgewerkt met een laag pek en dit vermoedelijk om de waterdichtheid van de structuur te garanderen.

- *Wat is de datering van de aangetroffen resten?*

De datering van de kaaimuur is niet duidelijk. Mogelijk gaat het deel in Doornikse kalksteen terug tot de middeleeuwen (mogelijk 12de eeuw). De bakstenen constructies zijn vermoedelijk van een jongere datum waarbij de façade van de kaaimuur in donkerrode baksteen het meest jong is en mogelijk in de nieuwste tijd geplaatst kan worden. De achterzijde van beide muren kent eenzelfde afwerking met pek

waardoor beide bakstenen kernen (achter de façades) mogelijk een zelfde ouderdom hebben.

▪ ***Wat is de relatie tussen de vindplaats en de directe omgeving?***

De kaaimuur loopt ook buiten het plangebied in noordoostelijke en zuidwestelijke richting door. De relatie tussen het plein en de kaaimuur en de aanwezigheid van een 19de eeuwse watertrap kunnen binnen het plangebied en gezien de toegestane onderzoeksdiepte van 1,20 m niet meer onderzocht worden door de verstoring bij aanleg van nutsleidingen meteen langs de kaaimuur over de hele lengte van het plangebied. Ook buiten het plangebied lopen deze in onbruik geraakte leidingen door meteen naast de kaaimuur. Enkel in het noordoosten en dit enkele meters buiten het plangebied, maakt het leidingentracé een knik naar het noorden en verlaat zo de flank van de kaaimuur.

▪ ***Wat is de gaafheid en de conserveringstoestand? Wat is de kwaliteit van de vindplaats?***

De kwaliteit van de vindplaats ligt veel lager dan oorspronkelijk gedacht. Door de aanleg van nutsleidingen in de nieuwste tijd en dan met name de rioolbuis met een diameter van 1 m 50 blijft er niets bewaard van de oudere fasen van de Oude Beestenmarkt met uitzondering van de kaaimuur. Op grotere diepte kunnen wel nog archeologisch relevante data aanwezig zijn. De verwachte resultaten voor dit onderzoek blijven spijtig genoeg achterwege.

8. Bibliografie

Bronnen

CAPITEYN A., L. CHARLES & M.-C. LALEMAN. *Historische atlas van Gent. Een visie op verleden en toekomst*. Amsterdam.

LALEMAN M.-C. & G. STOOPS 1996. Ontwikkeling en verdediging in Gent. Een beknopt overzicht van de stadsarcheologische bijdrage ca. 9de – 17de eeuw. In: Van Roeyen J.-P. (red.). *Uit Vlaamse Bodem. 10 Archeologische verhalen*. Sint-Niklaas. Pp. 121-140.

VERMEIRE S., G. DE MOOR & R. ADAMS 1999. Quartairgeologische Kaart van België. Vlaams Gewest. Verklarende tekst bij het Kaartblad (22) Gent (1/50.000) Haecon n.v. rapport AKG1741/00089 in opdracht van Ministerie Vlaamse Gemeenschap. Departement EWBA Administratie Economie. Afdeling Natuurlijke Rijkdommen en Energie.

Websites (geraadpleegd november 2011)

<http://www.gent.be>

<http://cai.erfgoed.net>

<http://www.ngi.be>

<http://www.agiv.be/gis/diensten/geo-vlaanderen/>

(geraadpleegd voor bodemkundige kaart)

9. CD-ROM

Bijgevoegd bevindt zich een CD-rom met de volgende gegevens:

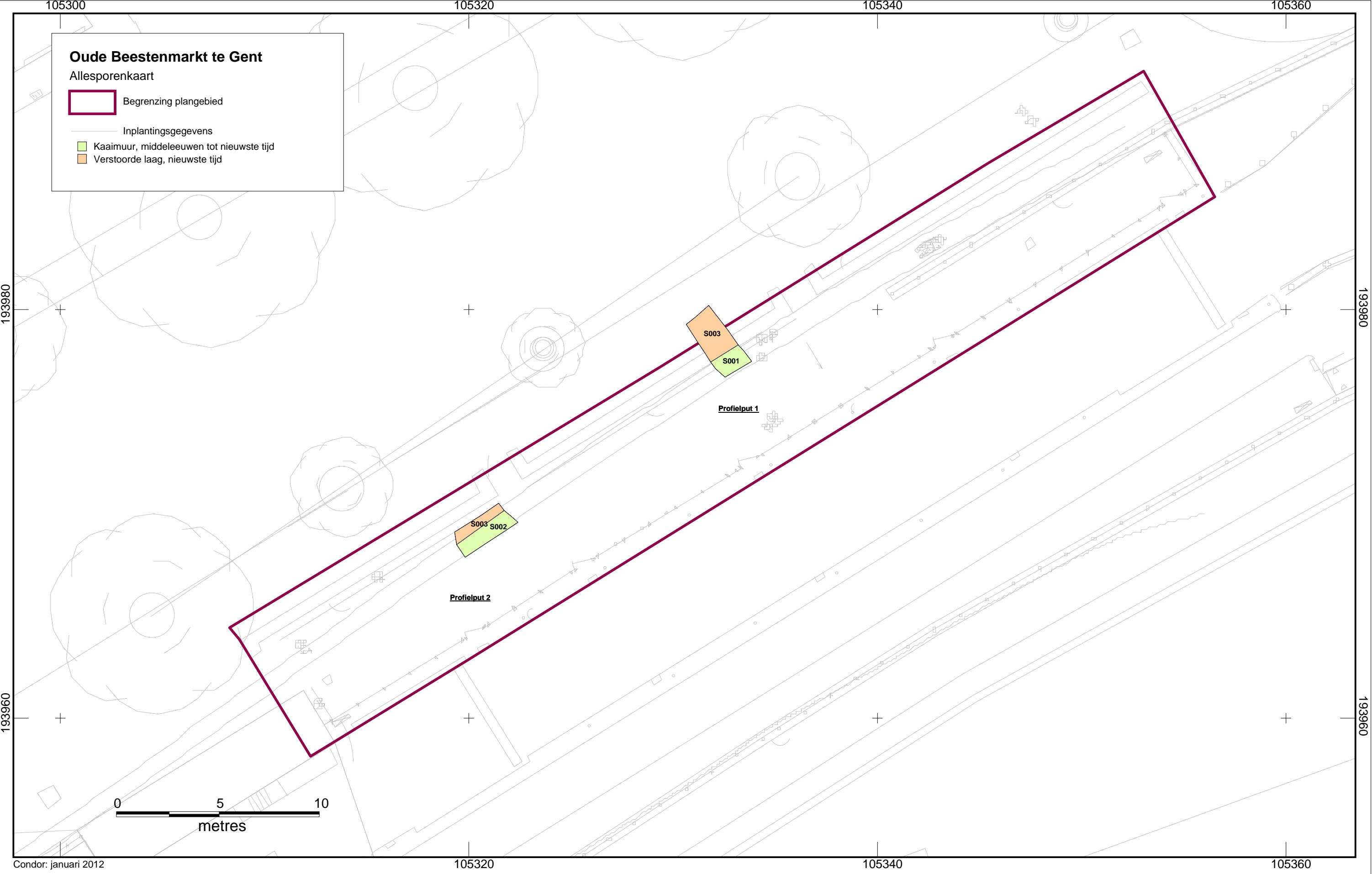
- Foto's geordend per werkput
- De digitale versie van dit rapport
- Fotolijst, sporenlijst, velddagboek, hoogtematen.

10. Lijst met gebruikte dateringen

Ruwe datering	Verfijning 1	Verfijning 2	Verfijning 3	Precieze datering
STEENTIJD	Paleolithicum	Vroeg-paleolithicum	Vroeg-paleolithicum	1.000.000/500.000 - 250.000 jaar geleden
		Midden-paleolithicum	Midden-paleolithicum	250.000 - 38.000 jaar geleden
		Laat-paleolithicum	Laat-paleolithicum	38.000 - 12.000 jaar geleden
	Mesolithicum	Vroeg-mesolithicum	Vroeg-mesolithicum	ca. 9.500 - 7.700 v. Chr.
		Midden-mesolithicum	Midden-mesolithicum	7.700 - 7.000/6.500 v. Chr.
		Laat-mesolithicum	Laat-mesolithicum	ca. 7.000 - ca. 5.000 v. Chr.
		Finaal-mesolithicum	Finaal-mesolithicum	ca. 5.000 - ca. 4.000 v. Chr.
	Neolithicum	Vroeg-neolithicum	Vroeg-neolithicum	5.300 - 4.800 v. Chr.
		Midden-neolithicum	Midden-neolithicum	4.500 - 3.500 v. Chr.
		Laat-neolithicum	Laat-neolithicum	3.500 - 3.000 v. Chr.
		Finaal-neolithicum	Finaal-neolithicum	3.000 - 2.000 v. Chr.
METAALTIJDEN	Bronstijd	Vroege bronstijd	Vroege bronstijd	2.100/2.000 - 1.800/1.750 v. Chr.
		Midden bronstijd	Midden bronstijd	1.800/1.750 - 1.100 v. Chr.
		Late bronstijd	Late bronstijd	1.100 - 800 v. Chr.
	Ijzertijd	Vroege ijzertijd	Vroege ijzertijd	800 - 475/450 v.Chr.
		Midden ijzertijd (oosten)	Midden ijzertijd (oosten)	475/450 - 250 v. Chr.
ROMEINSE TIJD	Romeinse tijd	Late ijzertijd (oosten)	Late ijzertijd (oosten)	250 - 57 v. Chr.
		Late ijzertijd (westen)	Late ijzertijd (westen)	475/450 - 57 v. Chr.
		Vroeg-Romeinse tijd	Vroeg-Romeinse tijd	57 v. Chr. - 69
MIDDELEEUWEN	Middeleeuwen	Midden-Romeinse tijd	Midden-Romeinse tijd	69 - 284
		Laat-Romeinse tijd	Laat-Romeinse tijd	284 - 402
		Vroege middeleeuwen	Frankische periode	5de eeuw - 6de eeuw
			Merovingische periode	6de eeuw - 8ste eeuw
			Karolingische periode	8ste eeuw - 9de eeuw
NIEUWE TIJD	Nieuwe tijd	Volle middeleeuwen	Volle middeleeuwen	10de eeuw - 12de eeuw
		Late middeleeuwen	Late middeleeuwen	13de eeuw - 15de eeuw
		16de eeuw		
NIEUWSTE TIJD	Nieuwste tijd	17de eeuw		
		18de eeuw		
NIEUWSTE TIJD	Nieuwste tijd	19de eeuw		
		20ste eeuw		

BIJLAGEN

Bijlage 1

Bijlage 2

Sporenlijst			Provincie: Oost-Vlaanderen	Gemeente: Gent		Plaats, Toponiem:		
			Projectnr: 11-033	Code: GE11OU		Oude Beestenmarkt		
Spoornr.	Interpretatie	TAW	Beschrijving	Begrenzing	Vorm	Samenhang	Datering	Gecoupeerd
001	kaaimuur	6,64	bakstenen muur met bakstenen façade, besmeerd met pek aan de achterzijde	scherp	lineair	001-002	middeleeuwen - nieuwste	nee
002	kaaimuur	6,57	aanlegsleuf en sleuf metalen leidingen en betonnen riolering. Donkerbruin zand met veel baksteen- en puinfragmenten	scherp	lineair	001-002	middeleeuwen - nieuwste	nee
003	verstoorde laag	6,00	aanlegsleuf en sleuf metalen leidingen en betonnen riolering. Donkerbruin zand met veel baksteen- en puinfragmenten	vaag	onregelmatig		nieuwste	nee